

EUROOPAN UNIONI

EUROOPAN PARLAMENTTI

NEUVOSTO

**Strasbourg, 10. syyskuuta 2025
(OR. en)**

**2024/0148(COD)
LEX 2454**

**PE-CONS 15/1/25
REV 1**

**POLCOM 81
FDI 11
ENER 111
ATO 27
CODEC 548**

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS ENERGIAPERUSKIRJAA
KOSKEVAN SOPIMUKSEN TULKINNASTA JA SOVELTAMISESTA TEHDYN
SOPIMUKSEN HYVÄKSYMISESTÄ UNIONIN PUOLESTA**

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON
PÄÄTÖS (EU) 2025/...,**

annettu 10 päivänä syyskuuta 2025,

**energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta tehdyn sopimuksen
hyväksymisestä unionin puolesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka
ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan,
ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,
sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,
ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,
ovat kuulleet alueiden komiteaa,
noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä²,

¹ Lausunto annettu 4. joulukuuta 2024 (EUVL C, C/2025/776, 11.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/776/oj>).

² Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 18. kesäkuuta 2025 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 8. heinäkuuta 2025.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Asiassa C- 741/19 2, Moldovan tasavalta v. Komstroy³, jäljempänä 'Komstroy-tuomio', 2 päivänä syyskuuta 2021 antamassaan tuomiossa Euroopan unionin tuomioistuin totesi, että Euroopan yhteisöjen puolesta neuvoston ja komission päätöksellä 98/181/EY, EHTY, Euratom hyväksytyn energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen⁴ 26 artiklan 2 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta riitoihin, joissa asianosaisina ovat jäsenvaltio ja toisen jäsenvaltion investoija ja jotka koskevat investointia, jonka kyseinen investoija on tehnyt ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa, eli EU:n sisäisissä riidoissa.
- (2) Komstroy-tuomiosta huolimatta välitystuomioistuimet ovat edelleen hyväksyneet toimivallan ja antaneet tuomioita EU:n sisäisissä välimiesmenettelyissä, joiden väitetään perustuvan energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklan 2 kohdan c alakohtaan. Euroopan unionin tuomioistuimen mukaan tällaiset välitystuomiot ovat unionin oikeuden ja erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 ja 344 artiklan vastaisia. Sen vuoksi tällaisilla välitystuomioilla ei voi olla oikeusvaikutuksia eikä korvauksen maksamista kyseisten välitystuomioiden perusteella voida panna täytäntöön.

³ Unionin tuomioistuimen tuomio 2.9.2021, Moldovan tasavalta v. Komstroy, C 741/19, ECLI:EU:C:2021:655, 66 kohta.

⁴ Neuvoston ja komission päätös 98/181/EY, EHTY, Euratom, tehty 23 päivänä syyskuuta 1997, energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen ja energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan energiaperuskirjan pöytäkirjan tekemisestä Euroopan yhteisöjen osalta (EYVL L 69, 9.3.1998, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1998/181/oj>).

- (3) Unionin oikeuden vastaisten välitystuomioiden antaminen EU:n sisäisissä välimiesmenettelyissä heikentää unionin oikeuden tehokasta täytäntöönpanoa. On olemassa riski, että perussopimusten ja energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen – sellaisena kuin jotkin välimiesoikeudet sitä tulkitsevat – välisestä ristiriidasta, jos kolmannen maan tuomioistuimet vahvistaisivat nämä tulkinnat, tulisi tosiasiallisesti oikeudellinen ristiriita, kun kolmansien maiden oikeusjärjestyksissä esiintyisi tällaisia välitystuomioita.
- (4) Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan riski oikeudellisesta ristiriidasta riittää tekemään kansainvälisestä sopimuksesta unionin oikeuden vastaisen. Tällaisen perussopimusten ja energiaperuskirjan välisen ristiriidan riski olisi sen vuoksi poistettava. Kyseisen riskin poistamista edistäisi sellaisen sopimuksen muodossa olevan kansainvälisen oikeuden välineen hyväksyminen, jossa vahvistetaan kyseisen sopimuksen osapuolten yhteisymmärrys siitä, että energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 26 artiklaa ei voida soveltaa EU:n sisäisten välimiesmenettelyjen perustana.
- (5) Komissio, unionin puolesta, ja jäsenvaltiot ovat saattaneet päätökseen neuvottelut energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen tulkinnan ja soveltamisen ehdoista. Sopimukseen sisältyvä yhteisymmärrys on toistettu 26 päivänä kesäkuuta 2024 annetussa lausumassa unionin tuomioistuimen asiassa Komstroy antaman tuomion oikeudellisista seurauksista ja yhteisymmärryksestä energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklan soveltumattomuudesta EU:n sisäisten välimiesmenettelyjen perustaksi⁵.

⁵ EUVL L, 2024/2121, 6.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/declar/2024/2121/oj>.

- (6) Sopimus energiaperuskirjan tulkinnasta ja soveltamisesta olisi sen vuoksi hyväksyttävä, jotta se voidaan allekirjoittaa unionin puolesta osoitukseksi siitä, että unioni sitoutuu noudattamaan sitä,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään tähän päätökseen liitetty sopimus energiaperuskirjan tulkinnasta ja soveltamisesta.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Strasbourgissa ... päivänä ...kuuta ...

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

SOPIMUS ENERGIAPERUSKIRJAA KOSKEVAN SOPIMUKSEN TULKINNASTA JA
SOVELTAMISESTA

BELGIAN KUNINGASKUNTA,
BULGARIAN TASAVALTA,
TŠEKIN TASAVALTA,
TANSKAN KUNINGASKUNTA,
SAKSAN LIITTOTASAVALTA,
VIRON TASAVALTA,
IRLANTI,
HELLEENIEN TASAVALTA,
ESPANJAN KUNINGASKUNTA,
RANSKAN TASAVALTA,
KROATIAN TASAVALTA,
ITALIAN TASAVALTA,
KYPROKSEN TASAVALTA,
LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,
LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,
MALTAN TASAVALTA,
ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,
ITÄVALLAN TASAVALTA,
PUOLAN TASAVALTA,
PORTUGALIN TASAVALTA,
ROMANIA,
SLOVENIAN TASAVALTA,
SLOVAKIAN TASAVALTA,
SUOMEN TASAVALTA,
RUOTSIN KUNINGASKUNTA ja
EUROOPAN UNIONI,
jäljempänä yhdessä ’osapuolet’, jotka

OTTAVAT HUOMIOON energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen, joka allekirjoitettiin Lissabonissa 17 päivänä joulukuuta 1994¹ ja hyväksyttiin Euroopan yhteisöjen puolesta 23 päivänä syyskuuta 1997 tehdyllä neuvoston ja komission päätöksellä 98/181/EY, EHTY, Euratom², sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna,

OTTAVAT HUOMIOON kansainvälisen tapaoikeuden säännöt, jotka on kodifioitu Wienissä 23 päivänä toukokuuta 1969 tehdystä valtiosopimusoikeutta koskevassa Wienin yleissopimuksessa,

KATSOVAT, että energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 1 artiklan 3 alakohdassa tarkoitetun alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön jäsenet ilmaisevat täten yhteisymmärryksen sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta keskinäisissä suhteissaan,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen irtisanominen ei vaikuta kyseisessä sopimuksessa tarkoitetun alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön kokoonpanoon eikä sulje pois halua ilmaista yhteisymmärrystä kyseisen sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta niin kauan kuin sillä voidaan katsoa olevan oikeusvaikutuksia kyseisen sopimuksen irtisanomiseen osapuolen osalta ja erityisesti energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 47 artiklan 3 kohdan osalta,

OTTAVAT HUOMIOON Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU), Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) sekä Euroopan unionin oikeuden yleiset periaatteet,

¹ Euroopan energiaperuskirjaa käsittelevän konferenssin päätösasiakirja (EYVL L 380, 31.12.1994, s. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/1994/998/oj).

² Neuvoston ja komission päätös 98/181/EY, EHTY, Euratom, tehty 23 päivänä syyskuuta 1997, energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen ja energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan energiaperuskirjan pöytäkirjan tekemisestä Euroopan yhteisöjen osalta (EYVL L 69, 9.3.1998, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1998/181/oj>).

KATSOVAT, että tähän sopimukseen sisältyvät viittaukset Euroopan unioniin on ymmärrettävä viittauksina myös sen edeltäjään, Euroopan talousyhteisöön ja myöhemmin Euroopan yhteisöön, kunnes Euroopan unioni korvasi jälkimmäisen,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Pysyvän kansainvälisen tuomioistuimen oikeuskäytännön¹ ja Kansainvälisen tuomioistuimen oikeuskäytännön² mukaan oikeus antaa virallinen tulkinta oikeussäännöstä kuuluu kansainvälisen sopimuksen osalta kyseisen sopimuksen osapuolina oleville valtioille,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Euroopan unionin jäsenvaltiot, jäljempänä 'jäsenvaltiot', ovat antaneet Euroopan unionin tuomioistuimelle tällaisen oikeuden antaa sitova tulkinta unionin oikeudesta, kuten unionin tuomioistuin on selittänyt 30 päivänä toukokuuta 2006 asiassa C-459/03, komissio v. Irlanti (Mox Plant)³, antamassaan tuomiossa, jossa se katsoi, että yksinomainen toimivalta tulkita ja soveltaa unionin oikeutta ulottuu sellaisten kansainvälisten sopimusten tulkintaan ja soveltamiseen, joiden osapuolia Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat, kun kyseessä on riitatapaus kahden jäsenvaltion välillä tai Euroopan unionin ja jäsenvaltion välillä,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että SEUT 344 artiklan mukaan jäsenvaltioilla ei ole oikeutta hakea ratkaisua riitaan, joka koskee perussopimusten tulkintaa tai soveltamista, millään muulla kuin perussopimuksissa määrätyllä tavalla,

¹ Pysyvä kansainvälinen tuomioistuin, kysymys Jaworzinasta (Puolan ja Tšekkoslovakian raja), neuvoa-antava lausunto, [1923] PCIJ-sarja B, nro 8, s. 37.

² Kansainvälinen tuomioistuin, varaumat joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi tehtyyn yleissopimukseen, neuvoa-antava lausunto, [1951] I.C.J. Reports, 15, s. 20.

³ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 30.5.2006, komissio v. Irlanti, C-459/03, ECLI:EU:C:2006:345, 129–137 kohta.

PALAUTTAVAT MIELEEN, että asiassa C-284/16, Achmea¹, 6 päivänä maaliskuuta 2018 antamassaan tuomiossa Euroopan unionin tuomioistuin totesi, että SEUT 267 ja 344 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltioiden välisen kansainvälisen sopimuksen määräykselle, jonka mukaan jommankumman jäsenvaltion investoija voi toiseen jäsenvaltioon tehtyjä investointeja koskevan riidan yhteydessä käynnistää viimeksi mainittua jäsenvaltiota vastaan menettelyn välimiesoikeudessa, jonka toimivalta tämän jäsenvaltion on hyväksyttävä,

PALAUTTAVAT MIELEEN Euroopan unionin toistuvasti esittämän kannan, jonka mukaan energiaperuskirjaa koskevaa sopimusta ei ole tarkoitus soveltaa EU:n sisäisissä suhteissa eikä Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden tarkoituksena ollut eikä voinut olla niin, että energiaperuskirjaa koskeva sopimus loisi niiden keskuudessa velvollisuuksia, koska siitä neuvoteltiin Euroopan unionin ulkoisen energiapolitiikan välineenä, jonka tarkoituksena on luoda puitteet energia-alan yhteistyölle kolmansien maiden kanssa, kun taas Euroopan unionin sisäinen energiapolitiikka koostuu yksityiskohtaisesta sääntelyjärjestelmästä, jonka tarkoituksena on luoda energian sisämarkkinat, joilla säännellään yksinomaan jäsenvaltioiden välisiä suhteita kyseisellä alalla,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että asiassa C-741/19, Moldovan tasavalta v. Komstroy², 2 päivänä syyskuuta 2021 antamassaan tuomiossa, jäljempänä 'Komstroy-tuomio', joka vahvistettiin sen 16 päivänä kesäkuuta 2022 antamassa lausunnossa 1/20³, Euroopan unionin tuomioistuin katsoi, että energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklan 2 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta riitoihin, joissa asianosaisina ovat jäsenvaltio ja toisen jäsenvaltion investoija ja jotka koskevat investointia, jonka jälkimmäinen on tehnyt ensin mainitussa jäsenvaltiossa,

¹ Unionin tuomioistuimen tuomio 6.3.2018, Achmea, C-284/16, ECLI:EU:C:2018:158.

² Unionin tuomioistuimen tuomio 2.9.2021, Moldovan tasavalta v. Komstroy, C-741/19, ECLI:EU:C:2021:655, 66 kohta.

³ Unionin tuomioistuimen lausunto 16.6.2022, 1/20, EU:C:2022:485, 47 kohta.

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Komstroy-tuomion mukaista tulkintaa energiaperuskirjaa koskevasta sopimuksesta sovelletaan toimivaltaisen tuomioistuimen tulkintana ja kansainvälisen julkisoikeuden yleistä periaatetta noudattaen siitä lähtien, kun Euroopan yhteisöt ja niiden jäsenvaltiot ovat hyväksyneet energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen,

KATSOVAT, että SEUT 267 ja 344 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklan tulkinnalle, jonka mukaan yhtäältä jonkin jäsenvaltion investoijan ja toisaalta jonkin toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin väliset riidat voitaisiin ratkaista välitystuomioistuimessa, jäljempänä 'EU:n sisäinen välimiesmenettely',

KATSOVAT joka tapauksessa, että jos yhtäältä jonkin jäsenvaltion investoijan ja toisaalta jonkin toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin välisessä riidassa ei päästä sovintoratkaisuun, kyseisen riidan osapuoli voi aina halutessaan saattaa sen toimivaltaisten tuomioistuinten tai hallintotuomioistuinten ratkaistavaksi kansallisen oikeuden mukaisesti, mikä taataan muun muassa Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistetuilla yleisillä oikeusperiaatteilla ja perusoikeuksien kunnioittamisella,

OVAT YHTÄ MIELTÄ tässä sopimuksessa ilmaistusta yhteisymmärryksestä, jonka mukaan energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklan kaltainen määräys ei näin ollen ole aiemmin voinut eikä voi nyt eikä tulevaisuudessakaan toimia oikeusperustana jonkin jäsenvaltion investoijan vireille panemalle välimiesmenettelylle, joka koskee investointeja toiseen jäsenvaltioon,

TOISTAVAT Lissabonin sopimuksen hyväksyneen hallitustenvälisen konferenssin päätösasiakirjaan liitetyn julistuksen N:o 17 Euroopan unionin oikeuden ensisijaisuudesta, jossa muistutetaan, että perussopimukset ja unionin niiden nojalla antama lainsäädäntö ovat ensisijaisia jäsenvaltioiden oikeuteen nähden ja että ensisijaisuuden periaate muodostaa lainvalintasäännön niiden keskinäisissä suhteissa,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että näin ollen normiristiriitojen ratkaisemiseksi voidaan EU:n sisäisissä suhteissa soveltaa kansainvälistä sopimusta, jonka jäsenvaltiot ovat tehneet kansainvälisen oikeuden nojalla, ainoastaan siltä osin kuin sen määräykset ovat yhteensopivia EU:n perussopimusten kanssa,

KATSOVAT, että koska energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklaa ei voida käyttää EU:n sisäisten välimiesmenettelyjen oikeusperustana, myöskään energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 47 artiklan 3 kohta ei voi koskea eikä sitä ole tarkoitus laajentaa koskemaan tällaisia menettelyitä,

KATSOVAT, että koska energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklaa ei voida soveltaa EU:n sisäisten välimiesmenettelyiden oikeusperustana, osapuolten, joita vireillä oleva välimiesmenettely koskee joko vastaajana tai investoijanjäsenvaltiona, olisi tehtävä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että tämän sopimuksen olemassaolo saatetaan kyseisen välitystuomioistuimen tietoon, jotta voidaan tehdä asianmukainen päätelmä kyseisen tuomioistuimen toimivallan puuttumisesta,

KATSOVAT lisäksi, että uusia EU:n sisäisiä välimiesmenettelyjä ei pitäisi panna vireille, ja OVAT YHTÄ MIELTÄ siitä, että jos välimiesmenettelyä koskeva ilmoitus kuitenkin annetaan, osapuolten, joita tällainen menettely koskee joko vastaajana tai investoijan jäsenvaltiona, olisi tehtävä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että tämän sopimuksen olemassaolo saatetaan kyseisen välitystuomioistuimen tietoon, jolloin voidaan tehdä asianmukainen päätelmä siitä, että energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artikla ei voi toimia tällaisen menettelyn oikeusperustana,

KATSOVAT kuitenkin, että EU:n sisäisiä investointeja koskevia sovintoja ja välitystuomioita, joita ei voida enää mitätöidä tai kumota ja joita on vapaaehtoisesti noudatettu tai jotka on pantu täytäntöön lopullisesti, ei pitäisi riitauttaa,

PAHOITTELEVAT sitä, että välitystuomioita on jo annettu, niitä annetaan edelleen ja niitä voitaisiin edelleen antaa välimiesoikeuksissa Euroopan unionin oikeuden vastaisesti, myös sellaisena kuin se on ilmaistu Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, EU:n sisäisissä välimiesmenettelyissä, jotka on pantu vireille energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklan nojalla,

PAHOITTELEVAT myös sitä, että tällaiset välitystuomiot ovat täytäntöönpanomenettelyjen kohteena, myös kolmansissa maissa, että vireillä olevissa EU:n sisäisissä välimiesmenettelyissä, joiden väitetään perustuvan energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklaan, välimiesoikeudet eivät katso, että niillä ei ole toimivaltaa ja tuomiovaltaa, ja että välityselimet jatkavat uusien välimiesmenettelyjen vireille panemista eivätkä hylkää niitä sillä perusteella, että niiden tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat,

KATSOVAT näin ollen, että on tarpeen toistaa nimenomaisesti ja yksiselitteisesti osapuolten johdonmukainen kanta sopimuksella, jossa vahvistetaan niiden yhteisymmärrys energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen, sellaisena kuin Euroopan unionin tuomioistuin on sitä tulkinnut, tulkinnasta ja soveltamisesta siltä osin kuin se koskee EU:n sisäisiä välimiesmenettelyjä,

KATSOVAT, että Kansainvälisen tuomioistuimen 5 päivänä helmikuuta 1970 asiassa Barcelona Traction, Light and Power Company Limited¹ antaman tuomion mukaisesti ja kuten Euroopan unionin tuomioistuin on selittänyt Komstroy-tuomiossa, tietyillä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen määräyksillä on tarkoitus säännellä kahdenvälisiä suhteita,

KATSOVAT näin ollen, että tämä sopimus koskee ainoastaan osapuolten kahdenvälisiä suhteita ja siten myös energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen sopimuspuolten investoijien välisiä kahdenvälisiä suhteita ja että sen vuoksi tämä sopimus koskee ainoastaan niitä energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen sopimuspuolia, joihin sovelletaan Euroopan unionin oikeutta energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 1 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettuina alueellisina taloudellisen yhdentymisen järjestöinä, eikä se vaikuta siihen, että muut energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen sopimuspuolet voivat käyttää kyseisen sopimuksen mukaisia oikeuksiaan tai täyttää sen mukaiset velvollisuutensa,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että osapuolet ovat ilmoittaneet energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen sopimuspuolille aikomuksestaan tehdä tämä sopimus,

¹ Kansainvälisen tuomioistuimen tuomio 5.2.1970, Barcelona Traction, Light and Power Company, Limited (ICJ Reports 1970, s. 3, 33 ja 35 kohta).

KATSOVAT, että osapuolet varmistavat tekemällä tämän sopimuksen ja Euroopan unionin oikeuden mukaisten oikeudellisten velvollisuuksiensa mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta niiden oikeutta esittää tarkoituksenmukaisiksi katsomiaan vaatimuksia sellaisten kustannusten osalta, joita niille aiheutuu vastaajina EU:n sisäisissä välimiesmenettelyissä, Komstroy-tuomion täysimääräisen ja tehokkaan noudattamisen, ja korostavat olemassa olevien välitystuomioiden täytäntöönpanokelvottomuuden ja välimiesoikeuksien velvollisuuden lopettaa välittömästi mahdollisesti vireillä olevat EU:n sisäiset välimiesmenettelyt ja välityselinten velvollisuuden olla panematta vireille uusia EU:n sisäisiä välimiesmenettelyjä niille Washingtonissa 18 päivänä maaliskuuta 1965 tehdyn valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen, jäljempänä 'ICSID-yleissopimus', 36 artiklan 3 kohdan ja Tukholman kauppakamarin välitysinstituutin, jäljempänä 'SCC', välimiesmenettelysääntöjen 12 artiklan mukaisesti kuuluvien valtuuksien mukaisesti sekä välimiesoikeuksien velvollisuuden ilmoittaa, että millään EU:n sisäisellä välimiesmenettelyllä, joka niiden käsiteltäväksi pyritään saattamaan, ei ole oikeusperustaa,

KATSOVAT, että tämä sopimus kattaa sellaiset energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklaan perustuviin EU:n sisäisiin riitoihin liittyvät investoijan ja valtion väliset välimiesmenettelyt, joissa osapuolet ovat osallisina ja jotka toteutetaan minkä tahansa välimiesmenettely-yleissopimuksen tai säännösten nojalla, mukaan lukien ICSID-yleissopimus ja ICSID:n välimiesmenettelysäännöt, SCC-välimiesmenettelysäännöt, Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan välimiesmenettelysäännöt ja tilapäinen välimiesmenettely, ja

PITÄVÄT MIELESSÄ, että tämän sopimuksen määräykset eivät rajoita Euroopan komission tai jäsenvaltioiden oikeus saattaa asia Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi SEUT 258, 259 ja 260 artiklan perusteella,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 JAKSO
YHTEISYMMÄRRYS ENERGIAPERUSKIRJAA KOSKEVAN SOPIMUKSEN 26 ARTIKLAN
SOVELTUMATTOMUUDESTA EU:N SISÄISTEN VÄLIMIESMENETTELYJEN
PERUSTAKSI

1 ARTIKLA
Määritelmät

Tässä sopimuksessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- 1) 'energiaperuskirjaa koskevalla sopimuksella' tarkoitetaan Lissabonissa 17 päivänä joulukuuta 1994 allekirjoitettua sopimusta Euroopan energiaperuskirjasta, joka hyväksyttiin Euroopan yhteisöjen puolesta 23 päivänä syyskuuta 1997 tehdyllä päätöksellä 98/181/EY, EHTY, Euratom, sellaisena kuin se on kulloinkin mahdollisesti muutettuna;
- 2) 'EU:n sisäisillä suhteilla' tarkoitetaan jäsenvaltioiden välisiä tai jonkin jäsenvaltion ja Euroopan unionin välisiä suhteita;
- 3) 'EU:n sisäisellä välimiesmenettelyllä' tarkoitetaan mitä tahansa energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 26 artiklan nojalla välimiesoikeudessa vireille pantua menettelyä sellaisen riidan ratkaisemiseksi, jossa ovat asianosaisina yhtäältä jonkin jäsenvaltion investoija ja toisaalta jokin toinen jäsenvaltio tai Euroopan unioni.

2 ARTIKLA

Yhteisymmärrys energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklan tulkinnasta ja sen jatkuvasta soveltumattomuudesta sekä oikeusperustan puuttumisesta EU:n sisäisille välimiesmenettelyille

1. Osapuolet vahvistavat selkeyden vuoksi, että ne ovat yhtä mieltä energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta ja että niiden mukaan kyseisen sopimuksen 26 artiklaa ei voida eikä ole koskaan voitu käyttää oikeusperustana EU:n sisäisille välimiesmenettelyille.

Ensimmäisessä alakohdassa esitetty yhteisymmärrys perustuu seuraaviin Euroopan unionin oikeuden tekijöihin:

- a) Euroopan unionin tuomioistuimen tulkinta, jonka mukaan energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 26 artiklaa ei sovelleta eikä sitä olisi koskaan pitänyt soveltaa EU:n sisäisten välimiesmenettelyjen perustana; ja
- b) Lissabonin sopimuksen hyväksyneen hallitustenvälisen konferenssin päätösasiakirjaan liitettyssä julistuksessa N:o 17 mainittu unionin oikeuden ensisijaisuus kansainvälisen oikeuden sääntönä, jolla säännellään normiristiriitoja niiden keskinäisissä suhteissa, minkä vuoksi energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklaa ei missään tapauksessa voida eikä ole koskaan voitu soveltaa EU:n sisäisten välimiesmenettelyjen perustana.

2. Selkeyden vuoksi osapuolet vahvistavat olevansa yhtä mieltä siitä, että koska energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklan mukaiselle EU:n sisäiselle välimiesmenettelylle ei ole oikeusperustaa, energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 47 artiklan 3 kohtaa ei voida eikä sitä olisi koskaan voitu laajentaa koskemaan tällaisia menettelyjä. Energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 47 artiklan 3 kohdalla ei ole voinut olla oikeusvaikutuksia EU:n sisäisissä suhteissa, kun jokin jäsenvaltio on irtisanonut energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen ennen tämän sopimuksen tekemistä, eikä sillä ole oikeusvaikutuksia EU:n sisäisissä suhteissa, jos jokin osapuoli on myöhemmin irtisanonut energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen.
3. Selkeyden vuoksi osapuolet toteavat olevansa yhtä mieltä siitä, että tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa esitetyn yhteisymmärryksen mukaisesti ja sitä rajoittamatta energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklaa ei sovelleta EU:n sisäisten välimiesmenettelyjen perustana ja että energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen 47 artiklan 3 kohdalla ei ole oikeusvaikutuksia EU:n sisäisissä suhteissa.
4. Edellä olevilla 1–3 kohdalla ei rajoiteta energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen muiden määräysten tulkintaa ja soveltamista siltä osin kuin ne koskevat EU:n sisäisiä suhteita.

2 JAKSO
LOPPUMÄÄRÄYKSET

3 ARTIKLA

Tallettaja

1. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän sopimuksen tallettaja, jäljempänä 'tallettaja'.
2. Tallettaja ilmoittaa osapuolille
 - a) ratifioimis- tai hyväksymiskirjojen tallettamisesta 5 artiklan mukaisesti;
 - b) tämän sopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesta voimaantulopäivästä;
 - c) tämän sopimuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisesta voimaantulopäivästä kunkin osapuolen osalta.
3. Tallettaja julkaisee sopimuksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja ilmoittaa energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen tallettajalle ja energiaperuskirjan sihteeristölle sen hyväksymisestä ja voimaantulosta.
4. Tallettaja kehottaa energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen tallettajaa ilmoittamaan tästä sopimuksesta muille energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen sopimuspuolille.

5. Tallettaja kirjaa tämän sopimuksen Yhdistyneiden kansakuntien sihteeristöön Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti sopimuksen tultua voimaan.

4 ARTIKLA

Varaumat

Tähän sopimukseen ei voi tehdä varaumia.

5 ARTIKLA

Ratifiointi tai hyväksyminen

Tämä sopimus on ratifioitava tai hyväksyttävä.

Osapuolet tallettavat ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa tallettajan huostaan.

6 ARTIKLA

Voimaantulo

1. Tämä sopimus tulee voimaan 30 kalenteripäivän kuluttua päivästä, jona tallettaja vastaanottaa toisen ratifioimis- tai hyväksymiskirjan.

2. Kunkin sellaisen osapuolen osalta, joka ratifioi tai hyväksyy sopimuksen 1 kohdan mukaisen voimaantulon jälkeen, sopimus tulee voimaan 30 kalenteripäivän kuluttua kyseisen osapuolen ratifioimis- tai hyväksymiskirjan tallettamispäivästä.

7 ARTIKLA

Todistusvoimaiset asiakirjat

Tämä sopimus, joka on laadittu yhtenä alkuperäisenä kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, joista kukin teksti on yhtä todistusvoimainen, talletetaan tallettajan arkistoon.

TÄMÄN VAKUUDEKSI tätä varten asianmukaisesti valtuutetut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty ...ssa/ssä ... päivänä ...kuuta ...

Belgian kuningaskunnan puolesta,

Bulgarian tasavallan puolesta,

Tšekin tasavallan puolesta,

Tanskan kuningaskunnan puolesta,

Saksan liittotasavallan puolesta,

Viron tasavallan puolesta,

Irlannin puolesta,

Helleenien tasavallan puolesta,

Espanjan kuningaskunnan puolesta,

Ranskan tasavallan puolesta,

Kroatian tasavallan puolesta,

Italian tasavallan puolesta,

Kypoksen tasavallan puolesta,
Latvian tasavallan puolesta,
Liettuan tasavallan puolesta,
Luxemburgin suurherttuakunnan puolesta,
Maltan tasavallan puolesta,
Alankomaiden kuningaskunnan puolesta,
Itävallan tasavallan puolesta,
Puolan tasavallan puolesta,
Portugalin tasavallan puolesta,
Romanian puolesta,
Slovenian tasavallan puolesta,
Slovakian tasavallan puolesta,
Suomen tasavallan puolesta,
Ruotsin kuningaskunnan puolesta ja
Euroopan unionin puolesta